

บทคัดย่อ

รายงานวิจัยชิ้นนี้เป็นรายงานสรุปผลการทำงานในการจัดประชุมวิชาการนานาชาติเกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการข้ามพรมแดนในอาณาบริเวณอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ซึ่งจัดขึ้น ณ โรงแรมเวตา แกรนด์ จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2548 – 2 กรกฎาคม 2548 จัดโดยศูนย์วิจัยสังคมอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ด้วยการสนับสนุนงบประมาณส่วนหนึ่งจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเข้าใจเหตุผลและแนวโน้มปรากฏการณ์ข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
2. เพื่อสร้างบรรยากาศทางวิชาการในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงศึกษา (Mekong Sub-region Study) โดยการจำแนกและนำงานวิจัยต่าง ๆ ให้นำมาพิจารณา ตลอดจนผู้สนใจในประเด็นต่าง ๆ มาพิจารณาร่วมกัน
3. เพื่อตอบสนองนโยบายของประเทศในอันที่จะสนับสนุนการวิจัยด้านวิเทศศึกษา โดยเน้นประเด็นที่เกี่ยวกับอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
4. เพื่อเป็นเวทีให้วิทยากรที่ทำวิจัยในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงศึกษา ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป ได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์และแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
5. เพื่ออำนวยความสะดวกความรู้ได้รับการสนับสนุนการเรียนรู้เรื่องการข้ามพรมแดน

ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยนักวิชาการ, นักวิจัยอิสระ, ตัวแทนจากภาคประชาสังคม, หน่วยงานราชการ, องค์กรที่ให้การสนับสนุน, องค์กรนานาชาติ และบุคคลทั่วไป ทั้งจากภูมิภาคลุ่มน้ำโขงและนอกภูมิภาค รวมทั้งสิ้น 349 คน

ประเด็นที่มีการกล่าวถึง เช่น ความไม่เท่าเทียมในการกระจายรายได้, ความล้มเหลวของกรอบคิดแบบรัฐ, ภาวะการพัฒนาที่ลึกลับเสี่ยงไม่ได้ และ เน้นมุมมองที่หลากหลายที่จะเป็นโอกาสสำหรับนักวิชาการและภาคประชาสังคม เป็นต้น

ทั้งนี้การศึกษาและการวิจัยภูมิภาคลุ่มน้ำโขงนั้น จำเป็นต้องได้รับการบูรณาการทางความคิดจากสหสาขาวิชา ทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับโลก การพัฒนาภูมิภาคจะต้องรับฟังความคิดเห็นและได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งจากประชาชน รัฐ นักวิชาการ และภาคประชาสังคม รวมถึงได้รับการยอมรับร่วมกันระหว่างประชาคมภูมิภาคด้วย

Abstract

From June 29 to July 2, 2005, the Mekong Sub-region Social Research Center (MSSRC), at the Faculty of Liberal Arts, Ubon Ratchathani University, with the part of the Thailand Research Fund support, hosted the International Conference “Transborder Issues in the Greater Mekong Sub-Region”, at the Nevada Grand Hotel, Ubon Ratchathani, Thailand.

The Conference had five overarching goals:

- To facilitate the exchange of knowledge on, and experiences in, transborder issues in the GMS, among academics and various other governmental and non-governmental actors.
- To review existing knowledge on transborder issues in the GMS, encourage peer reviews/ feed back on research currently being undertaken, and identify knowledge gaps/ areas of concern for further research.
- To employ a comparative, multidisciplinary perspective to evaluate lessons learnt (positive and negative) that could both inform policy and encourage strategic planning in all institutions and organizations concerned.
- To build and strengthen partnerships, and encourage collaborative research among higher education institutions and other institutions and organizations working on transborder issues in the Mekong region.
- To explore the different roles academic institutions can play in fostering new ways of understanding processes of change, including innovative ways of doing research across boundaries, particularly at the grass roots level.

The conference was attended by 349 academics and other civil society representatives, government officials, donor agencies and intergovernmental agencies from the Mekong region and beyond.

Key issues raisings are unequal distribution of costs and benefits, failure of existing governance frameworks, GMS: a construct and development agenda framed as “inevitable”, and voicing alternative visions: opportunities for academics and civil society.

The research and studies about Mekong region must be considered under the integrated disciplinary at local, regional and global level. The development in the region has to listen to the opinions from people, government, academics, and civil society and there should some agreements among the countries in the region.